

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 IV

Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2008

Nr. 54

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2008

Vooraf wil ik opmerken dat ik mij in het algemeen niet wil mengen in de lokale politieke strijd op Bonaire. Deze reactie is derhalve terughoudend van toonzetting. Ik vraag uw begrip hiervoor.

Allereerst wil ik met grote waardering constateren dat alle BES-eilanden het in samenwerking met het College financieel toezicht (Cft) is gelukt te komen tot vaststelling en goedkeuring van de begrotingen voor 2008. Dat is een niet geringe prestatie en ik volg met grote belangstelling hoe deze eilandgebieden thans deze begrotingen uitvoeren.

Het is inmiddels duidelijk dat de streefdatum van 15 december 2008 niet meer kan worden gezien als een realiseerbare datum voor de aanvang van de gewijzigde staatkundige verhoudingen. Een gevolg hiervan is onder andere dat de BES-eilanden in 2009 voorsnog een gelijk takenpakket zullen moeten uitvoeren als in 2008. Daarbij zullen ook de kaders kunnen worden gehanteerd waarover overeenstemming is bereikt, zoals de tekortreeksen. Ik zal overigens voor 2009 soortgelijke afspraken maken als voor 2008 met het Land en Aruba over de voeding van het solidariteitsfonds en de extra bijdrage van Nederland daarin. Naar het mij voorkomt wordt hiermee een bruikbaar kader geschapen voor de initiële opstelling van de ontwerpbegrotingen van de BES-eilanden voor 2009.

Gegeven de aflopende tekortreeksen en voor een goede begrotingsuitvoering in 2008 zal het nodig zijn dat de BES-eilanden ombuigingsmaatregelen voorbereiden en in gang zetten. Ik besef dat daarbij pijnlijke en politiek gevoelige keuzes aan de orde kunnen zijn. Indien een eilandgebied in dit verband een goed trackrecord opbouwt, ben ik bereid in 2009 te bezien of, en hoe een oplossing kan worden gevonden voor tekorten uit 2006 en 2007. Ik ben voornemens het Cft te vragen mij te informeren over genoemd trackrecord. Verder is het natuurlijk zo dat Nederland het aandeel van de BES-eilanden in de landsschuld voor zijn rekening gaat nemen. De algehele afwikkeling van betalingsachterstanden van de

BES-eilanden heeft nog niet kunnen plaatsvinden omdat het verificatieproces door de accountant vertraging ondervindt. De in het algemeen noodzakelijke goedkeurende verklaring van een accountant kan voor deel van de achterstanden niet worden verkregen. De accountant zal echter bij zijn verklaring een gedetailleerd rapport met bevindingen voegen. Dat zal mede de basis vormen voor de beoordeling of het voldoende aannemelijk is dat de betalingsachterstand in kwestie reeds op 31 december 2008 bestond en er een relatie bestaat tot de taken en verantwoordelijkheden van het Land- of eilandbestuur. Op basis daarvan zal ik beoordelen of toch tot betaling kan worden overgegaan.

Ik besef dat het niet kunnen halen van de streefdatum op de BES-eilanden als teleurstellend wordt ervaren. Ik heb mij mede daarom beraden op wegen om toch al merkbare verdere stappen in het staatkundig veranderingsproces te kunnen zetten. Daarbij denk ik thans bijvoorbeeld aan het in kaart brengen van mogelijkheden voor gefaseerde invoering vooral ten aanzien van de BES-eilanden. Daarover ben ik voornemens om een voorlichting te laten uitbrengen door de Raad van State van het Koninkrijk.

Verder zijn de Nederlandse departementen bezig om maatregelen voor te bereiden die horen bij een betekenisvolle incorporatie van de BES-eilanden als openbaar lichaam in Nederland. Ik heb de departementen gevraagd om te bezien, met name op de prioriteitsgebieden, of er zaken zijn die naar voren gehaald kunnen worden en die dan dus vooruitlopen op de formele ingangsdatum. Het is mijn streven om zeker al in 2009 een aantal concrete activiteiten te laten starten door Nederland en hier ook begrotingsvoorzieningen voor te treffen. Daarmee zal de Nederlandse inzet verder zichtbaar worden voor de burgers. Ik verwacht dat daarover tijdens de voorziene BES-week in juni nader met de eilanden te kunnen spreken.

De Nederlandse inzet voor de BES-eilanden is daarnaast natuurlijk ook zichtbaar in het meer reguliere beleid (samenwerkingsmiddelen, AMFO). Maar ook de BES-eilanden zelf verrichten goede inspanningen om de incorporatie als openbaar lichaam goed voor te bereiden. Met betrekking tot Bonaire constateer ik met genoegen dat het ruimtelijke ordeningsbeleid langzamerhand handen en voeten begint te krijgen. Hierdoor krijgt de overheid meer bestuurlijke mogelijkheden om ruimtelijke en economische ontwikkelingen binnen verantwoorde kaders te laten plaatsvinden.

Zoals u bekend bestaat met de BES-eilanden overeenstemming over de Sociaal Economische Initiatieven. Ook hier zullen de eerste effecten binnenkort van merkbaar zijn. Verder verwacht ik dat onder meer als gevolg van de komende nieuwe status van de BES-eilanden er een gereede kans bestaat dat rentetarieven zich meer gaan richten op in Nederland gebruikelijke niveau's, hetgeen zal bijdragen aan de economische ontwikkeling.

Tot slot wil ik opmerken dat het beeld dat in het persbericht wordt opgeroepen dat er op Bonaire sprake is van een tweedeling in de lokale bevolking qua attitude in het algemeen niet door mij wordt herkend.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten